Lionel Casson, Travel in the Ancient VVorld, drugo izmijenjeno i prošireno izdanje, The John Hopkins University Press, Baltimore i London 1994, 392 str.

Tomorad, Mladen

Source / Izvornik: **Radovi : Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2005, 37, 401 - 402**

Journal article, Published version
Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:111:986547

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
HRVATSKI STUDIJI
UNIVERSITY OF ZAGREB
CENTER FOR CROATIAN STUDIES

Repository / Repozitorij:

Repository of University of Zagreb, Centre for Croatian Studies

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

LIONEL CASSON, Travel in the Ancient World*, drugo izmijenjeno i prošireno izdanje, The John Hopkins University Press, Baltimore i London 1994, 392 str.*

Lionel Casson, jedan od najcjenjenijih američkih specijalista za antičku povijest, umirovljeni je profesor emeritus Sveučilišta u New Yorku. Tijekom svog dugogodišnjeg izučavanja povijesti staroga vijeka napisao je raznovrsne studije o antičkom pomorstvu, brodovima i mornarima, a bavio se svakodnevnim životom starog Egipta i Rima. *Ships and Seamanship in the Ancient World*, *The Ancient Mariners* i *Travel in the Ancient World* najznačajnije su Cassonove knjige i danas neophodni priručnici za svakog tko se bavi sredozemnim komunikacijama, trgovinom i mornaricom.

U knjizi *Travel in the Ancient World*, Lionel Casson sveobuhvatno prikazuje komunikacije u starome vijeku. Kroz tri velike cjeline i 19 poglavlja autor interpretira dostupna vrela, bilježi i analizira putovanja od najstarijih vremena Staroegipatskog kraljevstva, preko grčkih i rimskih vremena, do kršćanskih hodočasnika 5. i 6. stoljeća.

Knjiga se prvi put pojavila 1974. godine u tvrdom uvezu. Drugo, izmijenjeno i dopunjeno izdanje, izašlo je 1994. godine u mekom formatu. Osnovni tekst uglavnom je ostao neizmijenjen (zamjetne su sitne korekcije). Najveće promjene doživjele su bilješke koje su dopunjene novijom literaturom i izdanjima izvora. Karte i ilustracije nisu se mijenjale.

Prva velika cjelina, *Bliski Istok i Grčka*, podijeljena je na pet poglavlja u kojima autor obrađuje temeljne probleme vezane uz problematiku putovanja od 3000. god. pr. Kr. do 300 god. pr. Kr. Na stotinjak stranica teksta obuhvaćeni su svi aspekti vezani uz promet, pomorstvo, pomorska istraživanja, komunikacije, trgovinu, smještaj i zabavu putnika, sportska natjecanja, vjerska hodočašća itd. Casson je obrađenu problematiku vjerno dokumentirao svim raspoloživim izvorima, bilo pisanim (sačuvana pisma na papirusu, glinene pločice, izvještaji putnika-pisaca), bilo materijalnim arheološkim ostacima brodova, prikazima brodova na grčkim vazama ili crtežima u egipatskim grobnicama. Posljednje poglavlje obrađuje Herodota, prvog putnika pisca.

Druga, najbolje dokumentirana cjelina, *Putovanja u vrijeme Rima*, na preko stotinu stranica prikazuje različite aspekte putovanja do propasti antičkog svijeta u 6. stoljeću. U posljednja dva stoljeća prije Krista, pod vodstvom Rimske Republike, a kasnije i Carstva, Sredozemlje postaje jedinstveni svijet. U takvom se okružju odvijao sav promet i trgovina, a sve je podređeno jedinstvenoj metropoli Rimu. Čitav niz sačuvanih izvora iz tog perioda omogućio je Cassonu da obradi mikrohistoriju i uđe u svijet samih putnika. Izdvojio bih neke od najzanimljivijih segmenata obrađenih u osam poglavlja: oprema putnika (obuhvaćene su sve potrepštine koje putnicima mogu zatrebati na različitim putovanjima na kopnu ili moru), odlazak na odmor (u kojem obrađuje rimske vile), putovanja morem (tipovi brodova, povoljni godišnji periodi za putovanja morem, razlozi plovidbe, luke, mornare, pomorske trgovce, gusarstva itd.), kopnene prometnice (rimske ceste, putovanja kopnom, različita sredstva prometa: kola, konje, magarce, volove, razloge putovanja, razbojništva, obavezne potrepštine putnika, smještaj putnika uz prometnice: restorane, krčme, zabavu putnika, zadovoljavanje seksualnih potreba putnika, javne kuće, prehrana), rimsku poštu.

PRIKAZI - ZHP-37.PMD 401 25.10.2005, 21:18

Posljednja, treća velika cjelina, *Turisti i turizam u rimsko vrijeme*, detaljno opisuje začetke turizma. Obrađeni su različiti izvori koji su koristili putnicima u stranim zemljama prilikom razgledavanja, najprivlačnija mjesta odlaska na turistička putovanja, muzeji, razgledavanja, zabava turista, obavezne potrepštine turista, sveta mjesta.

Nabrojani su samo neki od najzanimljivijih aspekata koje je Lionel Casson kao vrsni poznavatelj antičke povijesti obradio u svome djelu. U svjetskoj historiografiji gotovo da ne postoji sinteza koja se može mjeriti s ovim kapitalnim djelom. Postoje neki radovi i knjige koje obrađuju problematiku putovanja, ali je uvijek riječ o djelima koje obrađuju samo pojedine njezine aspekte. Najčešće je riječ o knjigama koje se prvenstveno bave problematikom Rimskoga Carstva, ali samo u nekim njezinim segmentima.

U ovom se neizostavnom priručniku nalaze i četiri karte (*Bliski i Daleki istok*, *Mediteran i Crno more*, *Istočni Mediteran* i *Afrika i Zapadna Europa*) kojima se upućuje zamjerka. Naime, prve se tri odnose na prošlost staroga vijeka, a četvrta karta (Afrika i Zapadna Europa) prikazuje tanko iscrtane granice današnjih europskih i afričkih država. Kad je već izdavač upotrijebio tu suvremenu kartu, trebao je unijeti sve političke promjene nastale u razdoblju od 1990. do 1994. godine kada je knjiga tiskana. Uz navedene karte, knjiga je opremljena s 20 crteža i slika koji prikazuju različite aspekte antičkih komunikacija i segmente putovanja.

Na kraju, preporučujem knjigu Lionela Cassona svakomu koga zanima antička svakodnevica, naročito u periodu Rimskoga Carstva.

Mladen Tomorad

CHARLES FREEMAN, Egypt, Greece and Rome – Civilizations of the Ancient Mediterranean*, Oxford Univesity Press, Oxford 1996.*

Cijenjeni britanski historičar Charles Freeman, knjigom *Egypt, Greece and Rome – Civilizations of the Ancient Mediterranean*, na šestotinjak nas stranica provodi kroz sredozemni svijet. Pritom pokušava uputiti na osnovne probleme interpretacije vrela i prošlosti Sredozemlja, a pažnju usmjeriti prema društvenom razvoju, kulturi i religiji. Ovo relativno novo djelo, izašlo potkraj 1996. godine, u trideset poglavlja obuhvaća veliki vremenski raspon od početaka egipatske civilizacije (oko 4000. god. pr. Kr.) do arapskog osvajanja Egipta (642). Autorova pažnja usmjerena je na tri najveće civilizacije Sredozemlja: Egipat, Grčku i Rim, no u djelu nisu zapostavljeni ni drugi narodi (Etruščani, Kelti, Hetiti, Feničani, Židovi, Babilonci, Perzijanci i dr.) čiji se kulturni i povijesni uspon i pad odvija na obalama Sredozemlja.

Ovo suvremeno, nadasve zanimljivo i lako čitljivo djelo nadahnuto je komparativnim istraživanjima drugih povijesti bliskih znanosti: arheologijom, poviješću umjetnosti, sociologijom, filozofijom, poviješću književnosti i ekonomijom. Osnovna se koncepcija temelji na pokušaju da se, u kontekstu političkog, društvenog i ekonomskog razvoja na prostoru Sredozemlja, prikažu najosnovnije promjene, tekovine i međusobni odnosi gore

PRIKAZI - ZHP-37.PMD 402 25.10.2005, 21:18

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RADOVI
37

U SPOMEN IGORU KARAMANU

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

FF press

ZAGREB 2005.

0-NULTI ARAK - ZHP-37.pmd 3 25.10.2005, 21:17

RADOVI ZAVODA ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Knjiga 37

Izdavač
Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
FF-press

Za izdavača
Miljenko Jurković

Glavni urednik
Borislav Grgin

Uredništvo
Ivo Goldstein
Boris Olujić
Mario Strecha
Božena Vranješ-Šoljan

Tajnik uredništva
Hrvoje Gračanin

Adresa uredništva

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb,
Ivana Lučića 3, HR-10 000, Zagreb
Tel. ++385 (0)1 6120 150, 6120 158, faks ++385 (0)1 6156 879

Časopis izlazi jedanput godišnje

Ovi su Radovi tiskani uz financijsku potporu
Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Naslovna stranica
Iva Mandić

Računalni slog
Boris Bui

Lektura i korektura
Ivan Botica

Tisak
Tiskara Rotim i Market, Lukavec

Tiskanje dovršeno u listopadu 2005. godine

Naklada
400 primjeraka